

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Irodalomelmélet LLM2007						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Orbán Gyöngyi						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	drd. András Orsolya						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	2.	2.6. Az értékelés módja	E	2.7 A tantárgy típusa	DF

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					22
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama			56		
3.8 A félév össz-óraszama			98		
3.9 Kreditszám			4		

4. Előfeltételek

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• szemináriumterem, vetítő, laptop, a szemináriumon való részvétel

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • C1.1. Az irodalomelméleti alapfogalmak adekvát alkalmazása; • C1.2. Jártasság a teoretikus gondolkodásban; elmélet és gyakorlat korrelációja az irodalomtudományban és az irodalommal foglalkozás más területein • C1.2. Az irodalomelméleti fogalmaknak a kulturális jelenségek tanulmányozásában történő alkalmazása; az irodalmi beszéd a kultúra más beszédmódjainak kontextusában
-----------------------------	--

Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Az irodalomelmélet nyelvhasználatának elsajátítása, alapfogalmainak meghatározása, adekvát alkalmazása • CT3. Irodalomelméleti témájú igényes szövegek írása
------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • Az irodalomelmélet elsődleges célja tájékozódást nyújtani a mai irodalomelméleti irányzatok között, az irodalommal foglalkozás reflektált gyakorlatának megalapozása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A fent megjelölt célnak megfelelően további célkitűzéseink: gyakoroltatni az elméleti szövegek olvasását és értelmezését, az irodalomelmélet és az irodalomtudomány más ágai (pl. irodalomtörténet) közötti elszakíthatatlan kapcsolatok megmutatása, valamint annak tudatosítása, hogy az irodalommal foglalkozás mindig valamilyen elméleti beállítódást feltételez, hiszen nincs látás nézet, nincs kép valamilyen szemléletmód, nincs válasz kérdés nélkül.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az irodalomelmélet mibenléte, helye, szerepe tudásunk rendszerében	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Az irodalom funkcióváltásai	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
3. Kánon és kanonizáció	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
4. A modern irodalomelmélet paradigmaváltásai	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
5. A szerző kérdése	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
6. Az irodalomtudományi pozitivizmus, a szellemtörténet	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
7. A modern műközpontú irányzatok	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
8. Az orosz formalizmus, az amerikai új kritizmus, a francia strukturalizmus	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
9. A befogadás kérdésének előtérbe kerülése	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
10. A dekonstrukció	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
11. Az intertextualitás mint irodalmi és mint elméleti kérdés	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
12. Az irodalmi hermeneutika	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
13. A történetiség problémája (hermeneutikai megközelítés)	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások, műértelmezési gyakorlatok	
14. Összefoglalás	Előadás, beszélgetés, interaktív eljárások	
Könyvészet		
1. Jefferson – Robey: Bevezetés. In: Bevezetés a modern irodalomelméletbe. Osiris Kiadó, Bp., 1995.		
2. Szegedy-Maszák Mihály: A bizony(talan)ság ábrándja: kánonképződés a posztmodern korban. In: uő: „Minta a		

szőnyegen”. A műértelmezés esélyei. Balassi Kiadó, Bp., 1995.

3. Hyppolite Taine: Az angol irodalom története. Előszó. In: Bókay Antal-Vilcsek Béla: A modern irodalomtudomány kialakulása. A pozitivizmustól a strukturalizmusig. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Bp., 1998.
4. Riffaterre, Michael: Költői struktúrák leírása. Baudelaire: A macskák c. költeményének kétféle megközelítése. In: Bókay Antal-Vilcsek Béla: A modern irodalomtudomány kialakulása. A pozitivizmustól a strukturalizmusig. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Bp., 1998.
5. Roland Barthes: A strukturalista aktivitás. In: Bókay Antal-Vilcsek Béla: A modern irodalomtudomány kialakulása. A pozitivizmustól a strukturalizmusig. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Bp., 1998.
6. Umberto Eco: Levél az eszményi olvasóhoz. In: Bevezetés az olvasás "mesterségébe". Polis Kiadó, Kolozsvár, 2002.
7. Eco, Umberto: Széljegyzetek A rózsá nevéhez. In: uő: A rózsá neve
8. . Gadamer, Hans-Georg: Az irodalom határhelyzete c fejezet. In: Uő: Igazság és módszer. Egy filozófiai hermeneutika vázlatá. Gondolat, 1984.
9. Gadamer, Hans-Georg: Ki vagyok Én és ki vagy Te? In: Bókay-Vilcsek (szerk.): A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Bp., 2002.
10. Jacques Derrida: Mi a költészet? In: Bókay-Vilcsek (szerk.): A posztmodern irodalomtudomány kialakulása. Szöveggyűjtemény. Osiris Kiadó, Bp., 2002.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Bevezetés. A munkamódszer megbeszélése, vitaindítók kiválasztása.</p>	<p>Megbeszélés, interaktív eljárások</p>	
<p>2. Ökofeminizmus</p> <p><i>Kötelező:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Polcz Alaine, <i>Asszony a fronton</i>, Jelenkor, Budapest, 2017. • Val Plumwodd, <i>Feminizmus – ökofeminizmus</i> = Scheiring Gábor – Jávor Benedek (szerk.), <i>Oikosz és Polisz. Zöld politikai filozófiai szöveggyűjtemény</i>, L'Harmattan, Budapest, 2009, 187–216. <p><i>Kiselőadás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Karen J. Warren, <i>Az ökológiai feminizmus ereje és ígérete</i> = Lányi András – Jávor Benedek (szerk.), <i>Környezet és etika. Szöveggyűjtemény</i>. L'Harmattan, Budapest, 2005, 272–296. 	<p>Megbeszélés, interaktív eljárások</p>	
<p>3. Antropocén irodalom</p> <p><i>Kötelező:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nemes Nagy Ágnes, <i>Összegyűjtött versei</i>, PIM, Budapest, 	<p>Megbeszélés, interaktív eljárások</p>	

<p>2011.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bruno Latour, <i>Ágencia az antropocén korában = Prae</i>, 2017/1, 3–20. <p>Kiselőadás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dipesh Chakrabarty, <i>A történelem klímájáról, négy tételben = 2000</i>, 2010/2. (http://filozofia.hiphi.ubbcluj.ro/sites/default/files/site/rendezvenyek/Dipesh-Chakrabarty-A-tortenelem-klimajarol-negy-tetelben_ketezer.hu.pdf) 		
<p>4. Reprodukzív munka</p> <p>Kötelező:</p> <ul style="list-style-type: none"> Borbély Szilárd, <i>A testhez. Ódák & legendák</i>, Kalligram, Pozsony, 2010. Silvia Federici, <i>Társadalmi újratermelés és feminista harc az új nemzetközi munkamegosztásban = Red News</i>, 2015. 02. 28. (http://www.rednews.hu/index.php/a-gyakorlat-elmelete/707-silvia-federici-tarsadalmi-ujratermeles-es-feminista-harc-az-uj-nemzetkoezi-munkamegosztasban?screen_width=1366) <p>Kiselőadás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pierre Bourdieu, <i>Férfiuralom</i>, Napvilág, Budapest, 2000, 9–62. 	<p>Megbeszélés, interaktív eljárások</p>	
<p>5. Szubjektívitás és állat</p> <p>Kötelező:</p> <ul style="list-style-type: none"> Németh Zoltán, <i>Állati férj</i>, Kalligram, Pozsony, 2016. Frank Schalow, <i>Ki szól az állatok nevében? Heidegger és az állatok jólétének kérdése = Lányi András – Jávor Benedek (szerk.): Környezet és etika. Szöveggyűjtemény.</i> L'Harmattan, Budapest, 2005, 349–362. Vajda Mihály, <i>Heidegger és az állat kísértete</i>, = Lányi András – Jávor Benedek (szerk.), <i>Környezet és etika. Szöveggyűjtemény.</i> L'Harmattan, Budapest, 2005, 363–372. <p>Kiselőadás:</p> <ul style="list-style-type: none"> Thomas Nagel, <i>Milyen lehet denevérnek lenni? = Vulgo</i>, 	<p>Megbeszélés, interaktív eljárások</p>	

2004/2, 3–13.		
<p>6. Nyelvtelenek szabadsága Kötelező:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krasznahorkai László – Max Neumann, <i>ÁllatVanBent</i>, Magvető, Budapest, 2010. • Hannah Arendt, <i>Mi a szabadság? = Uő, Múlt és jövő között. Nyolc gyakorlat a politikai gondolkodás terén</i>, Osiris – Readers International, Budapest, 1995, 156–161. <p>Kiselőadás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Will Kymlicka – Sue Donaldson, <i>Zoopolis. A Political Theory of Animal Rights</i>, Oxford University Press, New York, 2011. 	Megbeszélés, interaktív eljárások	
<p>7. Idő(tlenség) és állat Kötelező:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hans Ulrich Gumbrecht, <i>1926. Élet az idő peremén</i>, Kijárat, Budapest, 2014, 51–58, 247–391. • Mester Béla, <i>Az ember és állat közötti fal döngetése = Kiss Lajos András (sorozatszerk.), Falak és választóvonalak a történelemben</i>, Terminus Könyvek 1. Nyíregyházi Főiskola Történettudományi és Filozófia Intézete, Nyíregyháza, 2014, 299–310. <p>Kiselőadás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terike Haapoja, <i>A másként valóság története = A szem</i>, 2017. 10. 23. (https://aszem.info/2017/10/terike-haapoja-a-maskent-valosag-tortenete/) • Kapelner Zsolt, <i>Őrzői vagyunk-e a természetnek? = A szem</i>, 2017. 07. 07. (http://aszem.info/2017/07/orzoi-vagyunk-e-a-termeszetnek/) 	Megbeszélés, interaktív eljárások	
<p>Könyvészet</p> <p>Lásd fentebb</p>		

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalmának kialakításában figyelembe vettük mind a tantárgy oktatásának intézetünkben gyakorolt hagyományát, mind pedig más – hazai és főként magyarországi egyetemek – mai gyakorlatát.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadások anyagának kreatív alkalmazása, a felvetett kérdések beépülése a gondolkodásba	Írásbeli dolgozat, aktív részvétel a megbeszéléseken	50%
	A szakirodalom alapos ismerete, az összefüggések felismerése	A szakirodalom számonkérése (a vizsgadolgozat részeként)	
10.5 Szeminárium / Labor	Alapvető elvárás a kötelező a szövegek óráról órára való elolvasása, fogalmak, gondolatok kiemelése és kérdések megfogalmazása a szemináriumon, és konstruktív bekapcsolódás az órai megbeszélésbe. Minden órán két problémafőlvető-bemutató kiselőadás hangzik el: egyik a kötelezőnek megjelölt szöveg, a másik a kiselőadásra megjelölt szövegek alapján. A vizsga a kollokviummal egybekötött írásbeli teszt, mely egyben feltétele a szóbeli vizsgának. Egy hiányzás megengedett. Kizárólag indokolt esetben egy további hiányzás az adott óra olvasmányairól bemutatott részletes jegyzetekkel váltható ki.	Órai aktivitás, érvelés figyelembevétel	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> • Órai jelenlét • Szakirodalmak elolvasása • Szemináriumzáró dolgozat 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
2020.04.15			

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

2020.04.17.